

Naturpleje som forretning

Møde med deltidsudvalget den 24. maj 2012

Landskonsulent Heidi Buur Holbeck
Videncentret for Landbrug

En fremtid som naturplejer?

- Kun ca. ½ af alle §3 arealer plejes tilstrækkeligt
- I Natura 2000-områderne skal 110.000 ha plejes primært med afgræsning
 - Vil alene kræve ca. 32. – 33.000 ammekøer
- Begrænsninger for husdyrproduktioner nær ammoniakfølsomme naturtyper
 - Mulighed for andre produktionsformer f.eks. naturpleje?

Ammekøer i Danmark

- I dag er der ca. 100.000 ammekøer i Danmark
- Gens. besætningsstørrelse er på ca. 12 ammekøer
- Hovedparten er fritidslandmænd
- Danmark er i dag ikke selvforsynende med oksekød.....

Hvordan får vi landmændene med?

Almindelige bekymringer:

- Dårlig økonomi i naturplejen
- Bange for restriktioner og kontrol
- Det skal være praktisk muligt
- Behov for rådgivning

Dårlig økonomi i naturpleje

Konklusion fra rapport fra Fødevareøkonomisk institut:

- Driftsøkonomisk underskud ved afgræsning af naturarealer
- Naturtypen er afgørende for økonomien:
 - Lavere græsproduktion kræver et mindre græsningstryk
 - Dermed færre (underskudsgivende) dyr pr. ha
- Helårsgræsning giver et lille overskud, da kapacitetsomkostningerne er reducerede

Tilskud til 5-årig pleje i 2012

Enkeltbetalingsstøtteberettigede arealer + 2.200 kr. pr. ha

Forpligtigelse	Tilskud
Slæt	900 kr. pr. ha
Afgræsning eller slæt	1.650 kr. pr. ha
Afgræsning på særligt værdifulde og svært tilgængelige naturarealer	3.350 kr. pr. ha

Ikke Enkeltbetalingsstøtteberettigede arealer

Forpligtigelse	Tilskud
Slæt	1.000 kr. pr. ha
Afgræsning eller slæt	2.000 kr. pr. ha
Afgræsning på særligt værdifulde og svært tilgængelige naturarealer	3.350 kr. pr. ha
Tillæg for særlig fuglevenlig drift	600 kr. pr. ha

5-årigt tilskud til pleje af græs- og naturarealer 2012

Valg

- Forpligtelse til afgræsning
- Forpligtelse til afgræsning eller slæt

Kontrol

- Arealet skal fremstå med tæt lavt plantedække den 31. august
eller
- Arealet skal afgræsses med mindst 1,5 storkreaturer pr. ha fra den 1. juni – 31. august

1-årigt tilskud til pleje af græsarealer

- Kun på arealer der opfylder plantedækkebetingelserne i Enkeltbetalingsordningen
 - Sigtet er produktion, ikke natur
 - Min. 50 pct. med græs og andet grøntfoder
- Ikke egnet til "rigtig" naturpleje

- Hvad skal der til for at gøre naturplejen rentabel?
- Interview med 5 landmænd, der kan leve af naturpleje

Hvem tjener i dag penge på naturpleje?

- Dem, der udnytter gamle bygninger, maskiner m.m.
- Dem, der har store sammenhængende arealer og mange dyr
- Dem, der har produktive naturarealer
- Dem, der har en faglig god indsigt i, hvilke kvægfaglige hensyn der skal tages på naturarealer
- Dem, der kan tilskudsoptimere

Fælles for de 5 bedrifter

- Engagerede landmænd
- De har alle nøje overvejet, hvilken del af dyreholdet, der afgræsser de forskellige typer arealer
- Større sammenhængende naturområder
- Robuste racer, der har lette kælvninger
- Har primært bibeholdt gamle bygninger i stedet for at bygge nyt

**Rationel drift = store sammenhængende arealer med høj græsproduktion.
Her Skjern enge**

Men der er også behov for pleje af mange små og ukurante arealer, f.eks. overdrev

**Behov for at koble kvægfaglig viden
med et godt forretningstalent
Her: Gårdsalg af eget kød**

A photograph of a Highland cow with long, shaggy brown fur and long, curved horns, standing in a lush green field. In the background, there is a dense forest of tall trees. The text "Fremtiden som naturplejer?" is overlaid in the upper middle part of the image.

Fremtiden som naturplejer?

**Ja!, men der er behov for at se på reglerne,
tilskudssatserne
– og tænke i nye produktionsveje**